

ELŐFIZETÉSI ARAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 "

Helyben háshoz hozva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "

Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 kedd utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

Aranykorlátok kifizetésére
 vagy megújításra nem vállalkozik.

Előzetesek és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 3 fillér.

200.000 korona államsegély munkásházákra.

Az újabb szociálpolitikai irányzat leg-
 sürgősebb teendője, hogy a munkásjóléti
 intézmények terén minél több előnyt
 nyújthassunk a munkások megélhetésének
 könnyítésére.

A munkásjóléti intézmények egyik
 legfontosabbja: a munkáslakások kérdése.
 És pedig nemcsak azért, mert ezáltal ol-
 csóbban kap a munkás lakást, hanem
 főképen azért, mert így egészséges, cél-
 szerű lakáshoz jut. Hogy ez mit jelent,
 arról csak azoknak van fogalmuk, akik
 tudják, hogy a munkások nagyobb része
 milyen egészségtelen, vizes, penészes la-
 kásokban van összezsúfolva.

Nagyvárad város törvényhatósági bi-
 zottsága még az elmúlt évben elhatározta,
 hogy 104 munkáslakást építet, amelynek
 költsége mintegy 600,000 korona s fel-
 terjesztésben kérte a kereskedelmi kor-
 mányt, hogy az építési költségekhez
 200,000 korona államsegélyt adjon, mert
 csak így létesítheti Nagyvárad városa a
 munkásházakat.

Azóta hosszú idő telt el s már-már
 azt hittük, hogy ezuttal és ezen az uton

nem lehet a munkáslakások építését ke-
 resztülvinni Nagyváradon, dacára, hogy
 más városban pl. Temesvárott is hasonló
 összegű államsegéllyel létesítettek mun-
 kás házakat.

A városi közgyűléseken sokszor tör-
 tént felszólalás, sürgetés a munkáslaká-
 sok ügyében, de a polgármester nem
 válaszolhatott mást a sürgetésekre, mint-
 hogy az államsegély kérdését még nem
 döntötték el a kereskedelemügyi minisz-
 terinmban. Pedig úgy *Hlatky* Endre fő-
 ispán, dr *Hoványi* Géza orsz. képviselő,
 valamint *Rimler* Károly polgármester
 sokat fáradoztak, hogy a dolgot Nagyvá-
 radra nézve kedvezően intézzék el s
Beöthy László kereskedelmi miniszter jó-
 indulatáról is meg voltunk győződve. A
 politikai viszonyok azonban vem enged-
 ték, hogy a miniszter érdemlegesen dönt-
 sön Nagyvárad felterjesztése és jogos ké-
 relme felett.

A miniszter jóindulatát igazolja, hogy
 most, mikor a politikai viharok némileg
 lecsendesültek, ezt a kérdést is elintézte
 a miniszter és pedig Nagyvárad város
 javára.

Ugyanis tegnap megérkezett Nagyvá-
 rad városához a kereskedelmi miniszter

leirata, amely szerint bizonyos kikötések
 mellett megkapja Nagyvárad városa a
 kért 200,000 koronás hozzájárulást.

A miniszteri leirat kifejti, a munkáslaká-
 sok építésének kérdését társadalmi és ipar-
 fejlesztési szempontból üdvösnék, hasznosnak
 tartja s azt támogatja; a 600,000 korona épi-
 tési költség egyharmadát: 200,000 korona
 államsegélyt megadja és pedig 10 év alatt, évi
 20,000 koronás részletben.

Ezen államsegélyt a kereskedelmi minisz-
 ter az általa jóváhagyott tervek alapján adja
 meg, még pedig az első részletet akkor utalja
 ki a miniszter, ha a munkáslakások kiépülnek
 és csak ipari munkások részére adhatók bérbe
 az épületek.

Az épületek el nem idegeníthetők, s a vá-
 ros tartozik jókarban tartani; azokat eladni,
 vagy más eélra bérbeadni csak a belügyminisz-
 ter és kereskedelmi miniszter együttes en-
 gedélyével lehet és akkor is csak oly célból,
 hogy az időközi értékelkedés többletet a
 város munkásjóléti intézmények fejlesztésére
 fordítja.

A munkásházak a városnak külön jöve-
 delem-forrásul nem szolgálhatnak. Eonek meg-
 felelőleg a város közönsége csak az általa tény-
 leg befektetett tőke mérsékelt kamata és
 amortizációja erejéig vetheti ki a házbérekét;

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A régi nemesek.

Német eredetiből fordította: *Burján Tódor*.

Hét kilométerre Pongnes előtt reggel 10
 órakor automobilom felmondta a szolgálatot.

Mivelhogy üzleti ügyben sürgősen Grenob-
 lében kellett lennem, arra határoztam el ma-
 gam, hogy automobilomat a chauffeur kezénél
 hagyom; magam pedig a legelső vonattal vég-
 céltom felé utazok.

Ep amikor így tépelődtem, egy másik auto-
 mobil jelent meg távolból, amely sebessen
 közeledett felém.

Amint a vezető meglátta, hogy baleset ért
 rögtön megállott. A gépről rögtön felismertem,
 hogy a tulajdonos Gericourt herceg.

Es tényleg ő volt. O maga leszállott gé-
 péről és felajánlotta szolgálatát.

Magas, szikár alak volt. Arca angolosan
 borotvált, amely ritka akarakteröt és intelligen-
 ciát árult el.

Amiat balszerencsémét előadtam, felkért,
 hogy az ő gépeben foglaljak helyet. E tei-
 ajánlás oly szives volt, hogy lehetetlen volt az
 ellenállás.

A hercegnő, akinek bemutatott, szintén igen
 szivesen látott.

Egymás mellett ütünk a kocszi belsejében,
 míg a herceg a chauffeurral felváltva vezette
 a gépkocsit. Társalgásunk igen kellemes volt.
 Sokan voltak közös ismerőseink: a Hsajok
Cheverly-k, *Dopiegne* hercege, *D'Astor* őnagy-
 sága... Ezenkívül nagyon érdeklődött a
 művészet iránt; ismerte legjobb képeimet
 és művészi ízléssel és kritikával beszélt róluk.

Macon-ban reggeliztünk.

Rögtön észrevettem, hogy a herceg ke-
 vésebbé művelt és nagyon felületes tudású.

Szintén feldicsérte képeimet, de beszédéből
 érezni lehetett, hogy bizony nem nézegette
 őket.

Különbön elsőrangú társalgó és kiváló
 borismerő volt, aki sokat elbirt e kedves itó-
 kából.

Ami csodálatomat felingerelte az a kivéte-
 les egyszerűség volt, a fiatalpár részéről.

— Ez hétköznapi dolog, fogják Önök mon-
 dani.

Bizonyára, de önkénytelenül is mást vá-
 runk egy oly családtól, amely a francia neme-
 sek nevei között majdnem az első helyen sze-
 repel. Szóval teljesen rabul ejtettek.

Utunk végé felé már bizalmasabbak vol-

tunk. A hercegnő igen kellemes, kedves uti-
 társnő volt.

Aixban elváltunk, de megbeszéltük, hogy
 Párisban ismét találkozunk. A hercegnő külön-
 ben azon kívánságát fejezte ki, hogy minden-
 áron lefesteti magát.

Aixból vonaton utaztam tovább Grenob-
 léba. Amint ügyeimet elintéztam és visszatértem
 első dolgom volt, hogy névjegyemet a hercegi
 családnál leadjam.

A következő reggel meghívót kaptam va-
 csorára.

A villa, vagy inkább daira, kissé jobbra
 fekszik a város mellett. Gyönyörű oszlopos épü-
 let, itáliai renaissance stílusban. Liberias inasok
 tömege állja körül a szép előszobát.

Egyik közülök sok szobán vezetett körül
 míg végre egy csinos kis budoirhoz érkeztünk.
 Itt bejelentettek.

Egy ur és egy hölgy léptek ki a vendé-
 gek közül. Az ur örömet fejezte ki, hogy ily
 ritka tehetségű festőművészt üdvözölhet asz-
 talánál.

Ezután bemutatott nejeinek; egy közönsé-
 ges arcú, kövér hölgynek, aki igen gögösen
 üdvözölt.

Irtózatos zavarban voltam.

Az én kedves embereim?

Főraktár:

Nagy-Várad
 Kossuth Lajos-u.
 FEKETE SAS
 épületben.

Turul-cipő

Elsőrangú, elegáns és jutányos.

Főraktár:

Nagy-Várad
 Kossuth Lajos-u.
 FEKETE SAS
 épületben.

ellenben a telek értéke és az államségély az építési időkébe be nem számíthatók és az épületek fenntartási költségei is, a város egyéb jövedelmeiből fedezendő.

A szedendő lakbérek kimutatása jóváhagyás végett, minden változás alkalmával a keresk. miniszter elé terjesztendő. A kikötött feltételek betartásának ellenőrzése végett a munkásházak évi számadása a miniszternek bemutatandó.

Az első évi segélyrészlet (20.000 korona) csak az összes munkás lakások felépítése és a lakhatási engedély kiadása után fog a város közönsége részére kiutaltatni; a további részletek pedig minden évben, külön kérvény alapján és az állami költségvetés szentesítése után, akkor lesznek folyósítva, ha a miniszter az összes feltételek betartásáról meggyőződött.

A kereskedelmi miniszter különben a felterjesztett terveket és határozatokat, észrevételeivel, a belügyminiszterhez tette át, azzal, hogy azok jóváhagyása ellen, a fentiek figyelembe vételével kifogást nem tesz.

Végül felhívja a miniszter Nagyvárad városát, hogy a munkás-lakóházak építése érdekében még szükséges lépéseket mielőbb tegye meg s határozatát terjessze fel.

A miniszter feltételei, mint a leiratból kitetszik, elég sok megszorítást tartalmaznak s teljesen keresztül huzzák a városi főmérnök számításait.

A főmérnök ugyanis a telek értékét is felszámította s ennek alapján állapította meg a lakások bérét, vagyis a munkásházak évi bevételeit, holott a miniszter csak a város által a saját pénztárából tényleg kiadott összeg utáni kamat és amortizáció összegének megfelelő lak-

De kik voltak az én utársaim? Nem mertem megkérdezni, de zavaromban igen ügyetlenül viselkedhettem.

Az ebédőbe mentünk. Két öreg beszédes néni közé kerültem. Ez némileg kedvezmény volt, legalább nekem nem kellett beszélni.

Es amint a leves után a háziurra tekintek, háta mögött mozdulatlanul állott az én kedves utitársam, a liberális inas.

Tekintetünk találkozott.

Ő diszkréten mosolygott.

A vér fejembe szállott. Nagyon, de nagyon szégyeltem magamat.

Vacsora után még egy kissé maradtam, aztán menekültem.

Az előszobában a komorna segített a felöltöm felvételénél, miközben fülemben hajlott és így susogott: »Holnap a hercegek fürdőbe mennek és én Károlyival ismét automobillozni fogok. Ha uraságod...

Hirtelen megfordultam.

Utitársam volt. Az a hölgy, akinek lelke oly közel állott hozzám, akiről azt gondoltam, hogy a legközelebbi kiállítás az ő képét fogom a világnak megmutatni, az a hölgy így felültetett.

Dühösen kaptam ki kezéből a botomat és gyorsan elmentem.

bérek szedését engedélyezi s még az épület jókarbantartásának terheit is a városra hárítja. Így a munkáslakások lakbéré igazán csekély lesz.

Elesik továbbá az a terv, hogy a legcsekélyebb városi u. n. kistisztviselők is részesülhessenek a munkáslakások kedvezményében, mert a miniszter leirata szerint csak ipari munkások vehetik igénybe az olcsó munkáslakásokat.

A munkásházak helyül a város a váradszöllösi u. n. lapos legelőn a I. sz. püspökségtől megszerzendő területen szándékozik a munkáslakásokat építeni, azonban úgy tudjuk, hogy a terület megvétele még korántsem befejezett dolog s a jövő tárgyalásoktól függ a területnek megvétele.

Az új jövedelemadó.

Előkészületek

a törvény életbeléptetésére.

Megirtuk már, hogy a kormány az új jövedelmi és általános keresetadó törvény életbeléptetésére az előkészületeket megtette. Az új törvényekről az utasításokat kinyomatta, s a vaskos köteteket megküldötte tanulmányozás végett az összes kir. pénzügyigazgatóságoknak.

Az új törvény gyakorlati alkalmazásának megbeszélése végett pedig július 22-re az ország hat pénzügyigazgatósági székhelyén és pedig Budapesten, Szegeden, Kolozsvárott, Győrben, Debrecenben és Kassán kerületi értekezlet lett összehívva.

E hat helyen gyűlnek össze a pénzügyigazgatóságok kiküldött tisztviselői, hogy részletesen letárgyalják az új adótörvény összes rendelkezéseit.

Minden értekezleten részt vesz a pénzügyi kormány egyik államtitkárja, vagy egy miniszteri tanácsosa, hogy az új adótörvények egyöntetű alkalmazása iránt az összes felvilágosításokat megadja.

Az értekezlet több napig eltart és csak akkor fejezik be azokat, ha az új adótörvény összes rendelkezéseit pontonként, részletesen letárgyalták.

Azt is megirtuk, hogy a kerületi értekezletet megelőzőleg a pénzügyigazgatóságok tanácskozást tartanak saját székhelyükön s itt a tisztviselők a törvény egyes felvilágosítást igénylő pontjait előterjesztik s esetleges észrevételeiket megtehetik.

A nagyvárad kir. pénzügyigazgatóság tegnap folytatott tanácskozást Papp Miklós miniszteri tanácsos pénzügyigazgató elnöke alatt. A tanácskozás déltől 4 órakor kezdődött s azon az összes pénzügyi tisztviselők részt vettek. Papp Miklós miniszteri tanácsos nyitotta meg az ülést. Kijelentette, hogy a tanácskozás a pénzügyminiszter rendelete folytán lett egybehívva, az új adótörvény rendelkezéseinek megbeszélése végett. Egyben felhívta a tisztviselőket, hogy észrevételeiket tegyék meg.

Miután dr. Kánya Sándor pénzügyi segédtitkárt jegyzőre kinevezte, megkezdték az új törvény pontonkénti átvételét.

A kétes, felvilágosítást igénylő pontokat jegyzőkönyvbe foglalták és a miniszteri rendelet értelmében a Debrecenben július 22-én megtartandó kerületi értekezleten a pénzügyminiszter kiküldöttje elé terjesztik. A tanácskozás este 6 óráig tartott.

A debreceni kerületi értekezleten a nagyvárad kir. pénzügyigazgatóságától Papp Miklós miniszteri tanácsos kir. pénzügyigazgató, Németh István pénzügyigazgató helyettes és dr. Kánya Sándor pénzügyi s. titkár vesz részt.

A tárgyalás folyamán azt állapítottuk meg, hogy az új törvény rendkívül komplikált és áttekinthetetlen is nehéz. A pénzügyi tisztviselők még csak megértik, de a laikus közönség már nem.

Szerintünk tehát az volna a célszerű, ha a pénzügyminiszterium a polgárok érdekében a végrehajtási utasításokban, melyeket ezután fog kiadni, (a most kiadott »Utasítás« csak a végrehajtási rendelet tervezete) külön-külön sorolná fel és csoportosítaná az adóköteles jövedelmeket, a mentességeket, költségeket és levonásokat. Ha a végrehajtási utasítás így lenne elkészítve, akkor nem akadna fenn senki azon, hogy mennyi jövedelmet és mennyi kiadást valijon be.

Lemondott a tanítóegyesület elnöke.

A Biharvármegyei Általános Tanító Egyesület eddigi népszerű elnöke Nagy Imre mezőtelegi igazgatótanító tegnap lemondott az egyesületi elnökségről. Az elnök lemondását levélben jelentette be az egyesületi alelnöknek, Horváth István képezési tanárnak, aki azt az őszi nagygyűlésen hozza tudomására a tanítósnak.

A lemondás szenzációs meglepetést keltett, mert csak éppen a közelmúltban volt szó róla s Nagy Imre elnök nem csak a tisztviselői kar, hanem a tanfelügyelőség egyenes kívánságára megigértte, hogy újabb három évre ismét elvállalja az elnökséget.

Annál váratlanabban jött tehát a lemondás, mely a mostani izgalmas tanítómozgalmak közepette hatalmas bonyodalmakat teremthet a tanítók között. Mert amint ismeretes, állandóan dolgozott a tanítósnak kebelében egy hangos, vörös lobogó csapat, amely mesterségesen feljagott kedélyekre számítva, megbontani igyekezett az egyetértést. Bele akarták ragadni a tanítósnak a szociálista szakszervezetbe és ennek útjába állott Nagy Imre a maga higgadt, komoly felfogásával és nagy tekintélyével. Az ismeretes május 21-iki gyűlésen is, de meg azelőtt is többször már nem is az elveit, de köztisztvisletben álló személyiségét támadták.

Nagy Imre pedig már öreg ember és rosszul esik neki, hogy ha a tanítósnak hatalmas restülete előtt fiatal, tapasztalatlan és vérmes emberek csuoya jeleneteket produkálnak. Már régen hangoztatják ezek az emberek, hogy ne-

Tisztelettel van szerencsém a n. é. közönség tudomására jutni, hogy a

„Szabadság“ kávéházat

megvettem és azt ünnepélyesen megnyitottam, a hol kitünő tisztán kezelt saját termésű Tokaj hegyaljai boraimat nagyon jutányos árban szolgálom ki

(csak egy próba és mindenkit meg fog győzni a boraim valódisága). Naponta Kovács István jól szervezett zenekara játszik. A n. érd. közönség becses pártfogását kérve kiváló tisztelettel

FRANCZÓVSZKY GYÖRGY

»Szabadság« kávéház tulajdonos. Nyitva éjjel-nappal. Állandó bérkocsállomás.

kik Nagy Imre feje kell és addig nem lesz nyugodt tanítógyűlés.

Most aztán már megunta ez a komoly, nagytudósi ember a sok bántó komédiázást. Véglegesen elhatározta, hogy visszavonul s így aztán nyitott utat nyer az a sok fékezhetetlen türelmetlenség, mely már annyiszor forró lávaként ömlött végig egy-egy nagygyűlésen.

Erdeklődünk magánál Nagy Imrénél a lemondás okai és körülményei iránt.

— Nem akarok tovább az egyesület élén maradni, mert már én kérem öreg ember vagyok. Láttam, hogy a tanítóság között vannak egyesek, akik régen aspirálnak erre a tisztségre és tisztán személyi okokból megbontották a tanítóság egységét. Még aztán a tisztikaromban is a legellentétebb emberek vannak, akikkel nagyon nehéz egységes nézetre jutni. Atengedem a teret másnak. Az én elnökletem alatt ne menjenek bele a tanítók politikai mozgalmakba.

A tanítóság józanabb többsége még mindig reméli hogy Nagy Imrét rábírhassa a maradásra. Ebből azonban bajosan lesz valami. A szociálista tanítók bizonyára nagy zajt fognak csapni, mielőtt megtudják a távozást. És megindul majd a harc a vörös lobogó dialléért.

A tenkei primadonna ékszere.

Meglopták a bucsuelőadáson.

Tenkén, mint minden évben, úgy az idén is, megjelentek a színészek és két héten keresztül szórakoztatták a közönséget, mely valóban elismerésre méltó módon honorálta a derék gárdát azért a fáradozásért, amit kifejtett. Tegnapelőtt este bucsuzott a társulat Tenkéről.

A bucsuelőadáson fellépett a társulatnak minden jeles tagja, közte Anday Ella és Krasznay Mariska is. Zsufolásig megtöltötte a közönség a termet. A színészek is igyekeztek a meleg bucsuztatót emlékezetessé tenni. Egész este hangzott a taps és a

— Hogy volt!

A tenkeiek még tegnap is a bucsuztatás hatása alatt állottak. Mindenki fájlalta a válást, de leginkább fájlalta Anday Ella, kinek csekély 800 koronájába került a bucsuzás. A bucsuelőadás alatt ugyanis a darab egyik jelenetére ment ki öltözőjéből és mert a darab úgy kívánta, hogy minden ékszer nélkül kell megjelennie, értékes brillians függőjét kivette füléből és az öltözőjében hagyta. Mikor a jelenésnek vége volt és Anday visszatért, a függőnek hült helyét találta.

Eiőbb azt hitte a kis primadonna, hogy a földre esett a 800 korona értékű ékszer és ott kereste, azonban nem találta. Majd jelentette az esetet Krasznay igazgatónak, aki tüvétt mindent az ékszerért, azonban nem akadt nyomára. Anday távollétében senki sem tudott

róla, hogy valaki megfordult volna a színész nő öltözőjében és mégis eltűnt az ékszer.

A titokzatos lopásról másnap jelentést tettek a csendőrségen, ahol a nyomozást azonnal megindították. A csendőrségről kérdezősködésünkre a következő feleletet kaptuk:

— Nem tudjuk ki vitte el a függőket, még csak nyomára sem akadtunk. A károsult színész nő nem gyanakszik senkire, mert nem tudja, ki lehetett az öltözőben. Egyébként az iratokat már beterjesztettük a királyi ügyészségre.

A csendőrségnek itt előadott értesítésével szemben mi úgy értesültünk, hogy a csendőrség már kinyomozta a tolvajt. Hogy ki követte el a lopást, azt egyelőre titokban tartják. A csendőrségnek sikerült megállapítani, hogy a lopást nő követte el, aki Tenkén nem tudta értékesíteni az ékszer, hanem elküldte Budapestre egy zálogháiba.

A hatóság tehát már ismeri az egész ügyet és csupán a letartóztatás van hátra, hogy nyilvánosságra kerüljön a dolog.

A társulat Tenkéről Élesdre utazott és ma már ott kezdi meg működését. A rejtélyes lopási eset számai most már Élesdre is átfognak húzódni, ahol tovább tartanak egyes dolgokban a kihallgatások.

Az ellenzéki képviselők monstre pöre.

Mint ismeretes, azok az ellenzéki képviselők, akiket Tisza István a parlament ülésterméből kivezetett, több előkelő fővárosi kriminalistát bíztak meg azzal, hogy eme szerintük törvényellenes és büntetendő cselekményért tegyenek Tisza ellen bünvádi feljelentést. Hetvenkét ellenzéki képviselő bizta meg ügyének vitelével Polónyi Géza, Pollák Illés, Visontai Soma, Edvi Illés Károly, Fekete Károly, Boota Károly, Nemes Bertalan, Sebestyén József, Kelemen Kornél, Schár Kornél és Orcsny Géza ügyvédek. Hetvenkét rendbeli hatóság elleni erőszak tényálladékát kellett megkonstruálni és jogilag elfogadhatóvá tenni. A büntető feljelentés anyagát tegnap fejezték be és eddig mintegy ezer nyomtatott oldalt tesz ki ennek komplexuma. Az eljárás csak Tisza és a rendőrtisztviselők ellen indul meg, akiket hatóság elleni erőszakkal vádolnak a képviselők, mert őket jogtalanul, törvény ellenére, immunitásuk megsértésével távolították el a parlament épületéből — Még pedig a legtöbbit, mielőtt a mentelmi bizottság őket kiadta volna — ezáltal pedig képviselői kötelességük teljesítésében akadályozták meg őket fegyveres erőszakkal.

Az alelnök nyilatkozata. Beöthy Pál, a képviselőház alelnöke tegnap beszámolójában önérettel emlékezett meg az eseményekről. Pártja jövő tervei között pedig azt emlegette, hogy azt a képviselőt aki a mandátumfosztó törvénynek nem engedelmessé válik, majd még be is csuktatják. Kívánja és reméli a nagy parlamenti békét, de csak az ellenzék föltétlen meghódítása alapján. Így pedig bajosan lesz béke.

Milyen a termés.

Forrón tűz le a nap égető sugara, néha pedig az eget teljesen beborító, felhő mögé buzdók, de azért ilyenkor is nagy meleg van. Különösen meleg van a rónákon, ahol nincs erdő, hegy, amely hűvösebben tartaná a levegőt.

Forrón tűz le a nap égető sugara az aratókra. Nehéz izzadság cseppek gyöngyöznek homlokukon, de azért vigan dolgoznak tovább, hangos nótaszó mellett.

Az idén szép a búzatermés a bihari rónán. Reménységen feltűni nemcsak a sikokon, hanem a magasabb fekvésű helyeken, sőt a hegyoldalakokon is.

Ma már a legnagyobbrészt véget ért az aratás. Sok helyen a sárga tarlókon már füstöl a cséplőgép s ontja magából a buza szemeket.

Biharmegyében jobb a termés, mint az elmúlt évben. A buza, rozs sokat szenvedett bár, leginkább Nagyszalonta környékén, ahol a jég verte meg, de ennek dacára még itt is kielégítőnek mondható a termés.

Talán az Ermelléken legjobb a búzatermés, ahol dus keresztekben áll a buza — a mező és a Sárréten, ahol szintén bő aratás volt.

Pár helyen ugyan kellemetlenséget okozott az aratósztrájk, amelynek nagyobb kitörésétől tartottak. Azonban, hála Istennek, Biharmegyében csak gróf Tisza Kálmán birtokán s a megye némely pontján keletkezett egy kis mozgalom, de nem fajult komoly arató sztrájkká.

Gyanus mozgalom volt még a sárréti járásban is. Talán egyedül a hatóságok tapintatos intézkedésének s a munkásság igazán józan magaviseletének tulajdonítható, hogy nagyobb arányokat nem öltött, hanem még csirájában elaludt a mozgalom.

A bibarnagybajomi járás főszolgabírája kérte egy ízben, hogy a járásbeli postabivatalokban rendeltessék el a folytonos, éjjel-nappali telefonszolgálat, de a rendkívüli intézkedésnek pár nap múlva már kérte is a megszüntetését, mert nem mutatkozott sehol sem a mozgalom.

E mozgalmakat lelketlen emberek idézték elő, akik mit sem törődve a munkás nép érdekeivel, csupán saját céljaik előbbrevitele végett törekedtek arra, hogy aratósztrájk üssön ki. De a munkás nép beírta ennek káros voltát s inkább dolgozott s dolgozik, hogy ne maradjon télire kenyér nélkül: ő és a családja.

De jónak ígérkezik a tengeri termés is. Nagyon sokan mondják gazdálkodó emberek, hogy ennél szebbet még kívánni sem lehet. Ember magasságu már is a tengeri szára, dus termés ígérkezik belőle. Igaz, hogy most már egy kis eső kellene, ami után kihányná csöveit a tengeri, de viszont ez némileg káros volna a buzára.

Gyümölcs csak a Körösvölgyön van.

A legújabb

nyári czipő újdonságok

MOSKOVITS Bémertéri fióküzletében.
Szabott gyári egységáruk.
Telefon 687

Telefon 687

Inas akar lenni egy földbirtokos leánya.

Hirtelenében nem tudja az ember, hogy mire vélje azt a különös ajánlatot, amit egy szatmár megyei földbirtokos leánya tett a nagyváradai villamosmű igazgatóságának. A feminizmus hívei bizonyára, mint egyik legszebb példára fognak hivatkozni, hogy imel a női akarat és ambíció nem riad vissza a legnehezebb és legteletelőségterhesebb munkától sem. Azonban aki egy kicsit mögéje néz a látszatnak, az talán hiúságot, esetleg szerelmi momentumot fedez föl az ügyben.

Ugyanis arról van szó, hogy a tegnapi postával egy finom írású levél érkezett a villamosmű igazgatóságához, amelyben egy szatmár megyei földbirtokos leánya arra kéri az igazgatóságot, hogy alkalmazza őt a mechanikai osztálynál, mint inast.

Az érdekes levél a következőképpen szól:

Tekintetes Igazgatóság!

Gazdag családból való, 18 éves leány vagyok. Nagy hajlandóságot érzek a mechanikai munkákra s arra kérném az igazgatóságot, hogy engem, mint egyszerű inast, alkalmazzon a vezetése alatt álló telepen. Egyedüli életcélomnak az e téren való kiképztetésemet tekintem.

Az igazgatóság szíves választát mielőbb várva, maradok

kiváló tisztelettel:
B. J.

Az igazgatóság pedig nem sokat teketőriázott, hanem kiosztotta az illető tisztviselőnek a levelet s egyben ráírták az adandó választ: *nem alkalmazható.*

Már most persze megadult a találgatás, hogy mi vihette rá az uri kisasszonyt erre a különös elhatározásra. Es miért éppen a nagyváradai villamosműhöz akar jönni?

Az ajánlat komolyságát nem véve tekintetbe, súlyos okok szólnak amellett, hogy a kisasszonyt szívbéli vonzódás hajtja Nagyváradra a villamosmű kormos, érdeskezű szerelői közé. Az egyik rendkívül csinos művezető feltűnően izgott volt. Társai tudakozódására visszautasított minden érdeklődést azzal a válasszal, hogy nem is ismeri az illető leányt.

Igy a kisasszony romantikus vállalkozása nem sikerült, de hogy egy ilyen elhatározású leány, ha komolyan szerelmes, több mint bizonyos, hogy más uton-módon sorát ejti annak, hogy ideférközzék. Különben pedig megjegyezzük, hogy az illető osztálynál csakis férfiakat, még pedig lehetőleg fiatalembereket alkalmaznak.

Szilágy megye nem szavaz bizalmatlanságot.

Zilah, július 16.

(Saját tud.) Szilágyvármegye törvényhatósága ma tartotta meg rendes közgyűlését, melyben a Lukács kormány kinevezéséről szóló leirattal foglalkoztak. Az állandó választmány azt ajánlotta, hogy térjenek napirendre a leirat felett és irjanak fel a kormányhoz, hogy a békés tárgyalásokra megtalálják a kellő módokat. Az ellenzék báró Kemény Árpád vezetésével azt indítványozta, hogy ne térjenek napirendre a leirat felett, hanem szavazzanak bizalmatlanságot és irjanak fel a Házhoz a kormány vád alá helyezése miatt. A két javaslat felett szavazással döntött a törvényhatóság.

Az állandó választmány javaslata mellett szavaztak 101-en és ellene 86-an. Így az állandó választmány javaslatát 15 többséggel elfogadták.

UJDONSÁGOK.

* A megye rendkívüli közgyűlése.

Biharvármegye törvényhatósági bizottsága e hó 24-én, rendkívüli közgyűlést tart. A rendkívüli közgyűlés egybehívását *Nagyszalontán* létesítendő mentelep tette szükségessé. A megyegyűlésen dr. *Miskolcay* Ferenc főispán fog elnökölni.

* **A központi választmány ülése.** Nagyvárad város központi választmánya ma, szerdán, július 17-én délután 4 órakor a városházán ülést tart, amelyen a jövő évi választók névjegyzéke ellen beadott felszólamlásokat tárgyalják.

* **Adomány a jogász segítőalapra.** *Bozóky Géza*, pozsonyi kir. kath. jogakadémiai tanár, a nagyváradai kir. kath. jogakadémia segítő egyesületének alapja javára 14 koronát adományozott.

* **Az ügyvédek értekezlete.** A nagyváradai ügyvédek közül többen ma délután 6 órakor bizalmas értekezletet tartanak, hogy elhatározzák, hogy az elnök eljárásával szemben milyen álláspontra helyezkedjenek.

* **Szegény gyermekek nyaralása.** Az Egyesült Biharvármegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár r. t. által a La Roche és Darvas céggel fenntartott szünidei gyermektelepre augusztus hónapra díjlanul 25 fiu-gyermek vétetik föl. Fölvételnek 6—11 éves vérszegény, gyöngén fejlett, görvélykórra hajlamos, súlyos betegség után üdülést igénylő vagyontalan fiugyermekek. Ragályos betegségben szenvedők nem vétetnek föl. A gyermekek hozzátartozóikkal folyó évi július hó 22-én délután 4 órakor a gyermekkorházban jelentkezhetnek.

* **Veszedelemes villamosapások.** Keszthelyen nagy vihar volt és a villám több ízben lecsapott a járásbíróóság épületébe. A villám végigszaladt a fogházon, ahol a rabok között nagy rémületet okozott. A vasrészek a legtöbb helyen megolvadtak.

* **Járvány.** A berettyóújfalui járás főszolgabírója jelentette az alispánnak, hogy *Hencida* községben a torokgyík betegség fellépett. A hatóság megtette intézkedését a betegség tovaterjedésének megállítására.

* **Halál a patakban.** Tegnap délelőtt a nagypapmezői munkások, mikor a mezőre igyekeztek, a patakban arccal befele fordulva egy emberi hullát találtak. A leletről értesítették a hatóságot, mely megállapította, hogy a hulla Argyelán Terenti hullája. Argyelán epileptikus bántalmakban szenvedett és tegnap ismét rohamai voltak. E közben eshetett bele a sekély vizű patakba, melyben halálát lelte.

* **A kolera elleni védekezés.** Az emberiség egyik legborzasztóbb veszedelme a kolera. Váratlanul üti fel fejét s csak nagyon nehezen lehet csirájában elfojtani. Ezért szükséges, hogy a hatóság mindenkor készen legyen s védekezzen ellene. Már kora tavasszal megkezdette a hatóság ez irányú működését. A magyar vidékeken, ahol értelmesebb a nép, meg is lett a kellő eredménye. Sajnos, a románlakta vidékeken botránnyosan nagy a nép indolenciája. Tehetetlen a hatóság a nép tudatlanságával szemben s majdomen minden igyekezete kárba vész. A belügyminiszter a rendes évi intézkedések ellenőrzésére közegészségügyi köz-*get* küld ki. Tegnap leiratban értesítette a vármegye alis-

pánját, hogy Biharvármegye területére dr. *Hajdu* Imre közegészségügyi felügyelőt küldje ki ez évben. A közegészségügyi felügyelő rövid időn belül megkezdte működését.

* **Sipos Bálintot Illavára vitték.** A nagyváradai kir. ügyesség tegnap megszabadult legnagyobb gonosztevőjétől, *Sipos Bálinttól*. A jákóhodosi halálraitelt haramia, kinek büntetését a királyi kegyelem életfogytig tartó fegyházra változtatta, *Illaván* fogja kitölteni büntetését a miniszterium rendelkezéséből. Tegnap délután tudatták *Sipos Bálinttal* a miniszteri rendeletet és azt, hogy az éjszaka indulnak is Illava felé. A gyilkos szó nélkül hallgatta a fogházfelügyelő értesítését. Az éjszaka azután bilincsbe verették és *Oldák* fogházormester vezetésével két szuronyos börtönőr kíséretében a személyvonat egyik harmadosztályu kocsiában vitte el *Sipos Bálintot* Nagyváradról az illavai fegyházba, hogy a kétszeres gyilkosságért elvegye büntetését.

* **Életmentő kőműves.** Izgalmas jelenetek voltak szemtanúi tegnap a belényesiek, akik a Nyimesd patak zilipje közelében tartózkodtak. Alkonyodott már mikor a forró nyári nap hőségétől megkínzott emberek a szabadba sereglettek, ellepték a Körözs és a Nyimesd patak partját. A két folyó vize tündözkéssel volt tele, míg a mélyebb helyeken lovakat usztattak. Az usztatók között volt egy 14 éves gyermek is, aki két lovat usztatott a Nyimesd vízében, még pedig ott, ahol legveszedelmesebb a víz, a zilipek közelében. A lovak nem tudták kellőleg fentartani magukat és oly mélyen merültek alá, hogy a kis fiu lemaradt a lóról. A lovak a víz sebességével usztak lefele, a kis fiu azonban kétségbeesve kapkodott és csak nagy-*hezen* tudott felszínre maradni. A parton *Kosztin János* nagyváradai kőműves sétált, aki mikor látta, hogy a kis fiu lemaradt a lóról, oda kiáltotta hozzá:

— Tudsz uszni?

A gyermek nem tudott felelni, mert a szája már tele volt vízzel. A kőműves a parttól egy hatalmas faágat tört le és azt nyugtatta be a part közelében vergődő fiúnak. A megrémült gyermek kétségbeesve ragadta meg a segílyt, melynél fogva partra jutott. A kis fiu a nagy iedtség és a sok víznyelés következtében eszméletét veszítette és így feküdt a parton, míg hozzátartozói beszállították a belényesi kórházba.

* **Sztrájk a zsiros szalonna miatt.** Hogy mindent képesek ma a túlfokozott munkásigények sztrájk alapul tekinteni, azt mi váradiak el se képzelhetjük. Legutóbb, tegnapelőtt a cséfal járásban *Bölonyi József Szilas* nevű pusztáján léptek sztrájkba az arató munkások. A sztrájk megkezdése után a cséfal járás főszolgabírája nyomban kiutazott a helyszínre és első sorban a sztrájk okát tudakolta.

— Hát uram, nagyon zsiros a szalonna — felelik a privigyei aratók. A jámbor tótok nincsenek hozzászokva a zsiros szalonnához és e miatt tették le a kaszát. A főszolgabíró közbelépésére végre egy napi alkudozás után ismét munkába állottak a munkások.

* **Üngyilkos lett 300 korona miatt.** *Puskás Dávid* toldi nagygazda, akinek tiszta vagyona kitesz 40000 koronát, tegnap üngyilkosságot követett el egy elvesztett 300 koronás pere miatt. *Puskás* ugyanis tartozott *Fülöp Mártonnak* 300 koronával. A 300 korona azonban vitás volt és így a bíróság elé került a dolog. A bíróság *Fülöp* javára döntött, ami annyira elkeserítette *Puskást*, hogy mikor Nagyváradról hazaérkezett, egyenesen a kocsimába ment és ott estig mulatott. Este haza-

ment és az istállóban felakasztotta magát. Mire hozátartói észrevették, Puskás már meg volt halva.

* Meggyilkolta a szüleit. Belgrádban Miletics György bölcsészettan hallgató a múlt éjjel öreg szüleit vadállati módon meggyilkolta. A cseledleány töljeletésére rendőrök jöttek a házba, Miletics rájuk lőtt s egyiküket súlyosan megsebesített. Mileticset csak elkecseregett harc után tudták letartóztatni. Bevallotta, hogy azért gyilkolta meg szüleit, mert nem akart tovább az örökségre várni.

* Tűz Érmihályfalván. Ermihályfalváról jelentik: Tegnap délután a vasuti vágány mellé lerakott mintegy 1000 darab talpa egy mozdony szikrijától kigyulladt és elégett. A talplák közelében álló táviró oszlopok és őrházak is leégtek. A kár nagysága még nincs megállapítva.

Levágta a négy ujját. A La Roche és Darvas cég iunkai ipartelepén tegnap ismét súlyos baleset történt. **Unde Flóra**, aki a fűrésznél volt elfoglalva, nem vigyázott kellőleg, és a gép elkapta kezét. Az éles fűrész egy pillanat alatt négy ujját vágta le a munkásnak, akit kórházba szállítottak.

* Az osztályosor-játék tegnapi húzásánál a következő nagyobb nyereményeket sorsolták ki:

80.000 koronát nyert: 17486.
10.000 koronát nyertek: 1624 34186.
2000 koronát nyertek: 8920 55798 87991.
500 koronát nyertek: 1380 3598 7038
11753 9905 10617 10329 11627 14210 15102
15114 15748 19925 22002 23412 21292 29798
31554 31721 35339 36168 36354 41298 31547
42387 42522 42558 75168 75548 78206 78880
78962 80977 48368 49280 57552 62753 65536
70081 81629 82197 84893 85089 85820 87859
87946 89798 96639 98215 99356 101121
106591 106813 108732

* Görbe utca mizériái. Nagyváradon igen sok olyan ember van, aki még csak hírét sem halotta Görbe utcának. Ez a görbe-görbe-utca pedig benn van a városban. Vizvezeték utca mellett s arról is nevezetes, hogy az esőzések alkalmával Vizvezeték utca folyóikában összegyűlt összes vizek ezen az utcán folynak keresztül le a Bunyiray ligetbe. Lévének ennek az utcának olyan szerencsés a fekvése, hogy körülbelül 100 méter hosszúságban 6 métert esik. Csatornáról persze szó sincs. Így nem csoda aztán, ha a meggyülemlett víz lekivánczik a Görbe-utca. S ha a nagy esőzések alkalmával a víz, ez a máskülönbben hasznos elem olykor olykor kirug a hámból s megtölti iszappal a görbe-utcai viskókat, ilyenkor az ottani lakosok fájdalmukban feljajdulnak s más nap mennek deputációba a főjegyzőhöz, főmérnökhöz, sőt úgy mondják néhányszor megpróbálták a polgármester hajduját is, hogy protekcióját megnyerjék és bejuthassanak a polgármester elé. Ezek a jó urak aztán megigérnek minden földi jót: csatornázást, töltést, kövezést, de ez csak 'puszta ígéret, Görbe-utcán marad minden a régi. A görbe-utcai lakók most már elhatározták, hogy nem deputációznak ők többé. Papirra teszik a fájdalmukat, így talán ha kezébe kerül az majd a polgármesternek, megszanja őket és segít ezeken a mostani mizériábilis állapotokon.

* Előleges jelentés! Korsó Cabaré. Van szerencsénk a nagyérdemű közönség szíves tudomására hozni, hogy a közkedvelt **Körösparti Korsó** kávéházunkban sikerült egy elsőrangú erőkből álló fővárosi magyar kabaré társulatot szerződtetni, amely e hét folyamán kezdi meg az előadásokat.

x **Egy szerény igényű képezdész** polgáristákat e ölkészit vagy irodai munkát elvállal. C m a kiadóban.

Vadász urak figyelmébe. A közelgő vadászati évadra való tekintettel felhívom a nagyérdemű vadászközönséget, hogy fegyver és vadászati cikkek beszerzését nálam eszközölje. Óriási választékot talál itt a legelőkelőbb gyártmányú fegyverekből, a legjobb töltények egy külföldi mint belföldi lőporral készültek a legpontosabban készítve s ajánlom fegyverjavító műhelyemet, hol szakszerűen, gyorsan és pontosan eszközölk minden nemű fegyverjavítást. Ne adják fegyvereiket kontárok kezébe mert azok tönkreteszik és később többbe fog kerülni annak hejreállítására. M. kir. lőporáruda Telefon 269. Tanoncok felvétetnek. **Ladányi József** puskaműves, fegyverkereskedő, Nagyvárad, Pécs.

Trieszti kávépiac Nagyváradon. Aszódi Kossuth-utca. **Vigyázat**, mert sok az utánzat, természetesen a fogyasztók kárára. Aszódi trieszti kávé és thea behozatalának a 8 féle zamatu pörkölt kávéi a legjobbak és legolcsóbbak. Árak:

Elsőrendű	1 kiló	4—K
Mágnás keverék	I 1	4-40
	0 1	4-80
	00 1	6—

Motor üzemű pörkölés és darálás, kávépörkölés a vevő előtt történik. Cukorka és csokoládé különlegességei a legjobbak és legolcsóbbak. Befőzésre törmellék fehér cukor eredeti édes tartalommal, olcsó gyári árban hozzá dunstot, melytől a befült soha meg nem romlik, adagonként 10 és 20 fillér levelekben. Főzlet: Kossuth utca, fiók-üzlet: Kert-utca.

Középiskolai

magánvizsgára-, érettségire-, javító vizsgákra **egész nyáron** át készülhet a **dr. Kállay-fele szeminariumban** (Budapest, IV. Kaplony-utca 5. Telefon 125—38.) Eredményei köztudomásulag kiválóak.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor:

Szerda: Eva boszorkány.
Csütörtök: Iglói diákok.
Pentek: A lengyel menyecske.

Erdélyi színházgató Budapesten. Erdélyi Miklós színházgató több ujdonság megvételére végül Budapestre uazott, a honnan pénteken reggel ter haza.

Eva boszorkány. A nagyváradai színtársulat drámai ensembléja, ma, szerdán este Herczeg Ferenc egyik legjelesebb színpadi alkotását: Eva boszorkányt mutatja be, amely a színiidény tartama alatt egyike volt a leghatásosabb és legnagyobb sikert elért daraboknak. Az Eva boszorkány ma a nyári színiidényben, a már ismert szereposztásban kerül színre.

Iglói diákok. Csütörtökön este a nyári színiidényben a nagyváradai színházi közönség egyik régi, kedvenc darabja, az Iglói diákok kerül színre, ez a bájos, közvetlen mesejű színdarab azzal a poétikus szerelmi históriával, amely a boldog diák éveken szövedik át, a bemutató percétől fogva mindig szívesen látott volt a nagyváradai színház repertoírján s így va őszintű, hogy a csütörtöki előadást is szépszámu közönség fogja végig nézni.

SPORT.

A magyarok győzelme

az Olympiádon.

A magyar vívók nem voltak érdemtelenekek arra a nagy bizalomra, melyet a magyar sportközönség beléjük helyezett. A világ legjobb

kardvívó szálltak sikra, hogy nemzetüknek a világbajnoki címet megszerezzék, de a magyar csapat olyan imponáló fölényben volt, hogy a verseny vége felé már köztudatba ment át, hogy a magyar kardvívók legyőzhetetlenek. A magyarok az előmérkőzésben, miután a görögök javukra visszaléptek, 10 : 6 arányban legyőzték Ausztria csapatát, majd Németország ellen 13 : 3 arányban győzedelmeskedtek. Az elődöntőben az olaszok a mérkőzés 9 : 5-re állásával a magyarok javára visszaléptek. A döntőbe került a magyar, holland, cseh és az osztrák csapat. A döntő mérkőzésekben Magyarország 13 : 3-ra legyőzte Hollandiát. 11 : 5-re Ausztriát, míg Csehország Magyarország javára visszalépett s így a mérkőzés 16 : 0 ra javunkra lett írva. A végeredményben tehát

1. Magyarország.

Vívói közül győzelmet arattak: dr Fuchs 15, Mészáros 11, Gerde, Földes, Berthy 6—6, Tóth 5, Werkner 4, Schenker 3 izben.

2. Ausztria.

3. Hollandia.

4. Csehország.

Igazságszolgáltatás.

A rablógyilkos testvérek

a vizsgálóbíró előtt.

A két Rosenfeld fiu tegnapi délután fél 2 óra óta az ügyészség fogházának rabja. Véget ért a nyomozás, a bűnügy aktáit összesomagolták és a két megtört gyilkossal együtt a toloncok zöld kocsián átszállították az ügyészségre. A fogház irodájában a fogházörmester belajstromozta őket a létszámot feltüntető fölkönyvbe.

Előbb az idősebbiket, Rosenfeld Lajost állították az örmester elé, azután következett Kálmán, a fiatalabbik. Kettőjük közül Kálmán sokkal inkább meglátszanak a rendőrségen átölt izgalmas órák nyomai, mint a bátyján. A fiatalabbik sovány, összeesett gyerek benyomását kelti, bátyja azonban szilárd léptekkel, emelt fővel megy végig a fogház folyosóján.

Délig senki sem háborgatta a fogház két legujabb lakóját. Az éjszakát nyugodtan töltötték el, a kimerültségtől mind a ketten mély álomba merültek. A reggeli levest Kálmán csak megízlelte, az idősebbik azonban elfogyasztotta az egész adagot. Délben felkísérték őket a soros vizsgálóbíró, dr Kandy Elemér elé, a ki időközben az ügyészségtől megkapta az iratokat. Csak általánosságban, röviden hallgatta ki őket, azután kihirdette előttük az előzetes letartóztatást elrendelő végzést, a miben mind a ketten megnyugodtak.

TÁVIRATOK

Az Olympiád befejezése.

Stockholm, jul. 16.

A királyi pár és a királyi család tagjainak jelenlétében osztották ki a nyerteseknek a díjakat. Egy részüket, a nagy díjakat maga a király, más részüket a trónörökös és a Westgodlandi herceg adta át a győzteseknek. A kitüntetettek nevében Balek ezredes mondott köszönetet a királynak. A beszédre a trónörökös válaszolt

A kitüntettek és a közönség riadó éljenzése közben távoztak a fejedelmi előkelőségek.

Tovább tart a háború.

Konstantinápoly, július 16.

(Saját tud.) Seid pasa ma a kabinetben beszédet tartott, melyben azt hangoztatta, hogy a háborúnak tovább kell tartani. Minden háborúnak békével kell ugyan végződnie, azonban a felajánlott béke feltételek és kártalanításról szóló ajánlatok nem elfogadhatók.

A helyzet Törökországban.

Konstantinápoly, július 16.

A hadügyminiszter kinevezése dolgában még nem történt döntés. Azon lapjelentések, hogy Tatár Ozman pasát nevezik ki hadügyminiszternek, akinek meghívása az örmények körében nagy elégedetlenséget keltene, legalább is koraiak.

Elítélt horvát képviselő

Zágráb, július 16.

(Saját tud.) A zágrábi törvényszék ma foglalkozott Madits Pázó volt képviselő ügyével. A törvényszék Magditsot rágalmazásban és könnyű testisértésben találta bűnösnek és ezért 1 havi fogházra és 300 korona pénzbüntetésre ítélte.

NYILTTÉR.

Érdeklődők

szíves tudomására, hogy hazaérkeztem. Fogműtermemet felszereltem a legkittenőbbnek bizonyult anyagokkal és minden igyekezetemmel azon leszek, hogy megtehető bizalmukra továbbra is érdemes legyek.

Nagyvárad, 1912. július hó 16.

özv. dr. Deákné H. Zsuzsa

«A fog egészségiana» szerzője.

Nagyvárad, Kossuth-u. 2.

KÖZGAZDASÁG.

Allati betegségek a vásárban. Ez évben eddig még Bihar megyében nem öltött nagy arányt az állatbetegség sehol sem. Most a berettyóújfalui járásból jelentenek két helyről is állati betegséget Gáborján és Váncsod községekben a léptene lépett fel, de itt sem túl nagy mértékben.

Gabona üzlet.

Budapesten

A gabonatorzsdén tegnap kisebb élénkebb volt a bangulat. Bácskai rossz hírekre a buza határidő árloiyama 5 fillérrel emelkedett. Kész áru változatlan.

Határidők sárlata:

Áprilisi buza 1913.	— — —	11.59
Októberi buza	— — —	11.27
Októberi rozs	— — —	9.33
Októberi zab	— — —	9.24
Aug. tengeri	— — —	8.82
Szept. tengeri	— — —	8.85
Májusi tengeri (1913)	— — —	7.55

Nagyváradon.

O árukban kevés üzlet fordul elő. A mal mok miután nagy liszt készlettel rendelkeznek, nem szívesen várolnak. Új áruban viszont az eladók tartózkodók.

Árak:

Buza	— — —	11.34—11.38
Rozs	— — —	9.35—9.38
Árpa	— — —	10.—10.20
Zab	— — —	9.34—9.32
Tengeri	— — —	7.54—7.56

Budapesti értéktörzsde.

Magyar Általános Hitelbank nagyváradai fiókjának távirati jelentése.

Magyar hitelrészvény	— —	844.—
Osztrák hitelrészvény	— —	651.50
Jelzálogbank	— —	464.—
Leszámitoló és pénzváltó	— —	545.—
Városi vasut	— —	416.50
Közuti vasut	— —	764.—
Osztrák államvasut részvény	— —	754.—
Salgótarjáni köszén	— —	754.—

A szerkesztésért felelos:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Nagyváradai kereskedelmi és iparkamara.

2918—1912. szám.

Értésítés.

Békésvármegye gyomai főszolgabírája, mint a járási utibizottság elnöke az enröd mezőterü vicinális közut szakaszán a Hármas-Körös folyón építendő hid mederpillér építési munkálatokra vasbetétes betonszerkezeti és hidpályaburkolati stb. munkálatok biztosítására pályázatot hirdet. **Pályázati határidő: 1912. augusztus hó 19.**

A pályázatra vonatkozó összes műveletek, szerződés minták és részletes versenyfeltételek a gyomai j. főszolgabírójánál megtekinthetők.

Nagyvárad, 1912. július hó 15.

A nagyváradai kereskedelmi és iparkamara:

Dr. Moskovits József.

Dr. Sarkadi Lajos.

DR. NEY PÁL

ügyvédi irodáját

(Stern-palota)

Rákóczi-ut 10. sz. alatt megnyitotta.

Szalonna, prima, pörkölt, nehéz áru legjutányosabban kapható. Mindennemű termények vétele és eladása.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár Részv.-társ. áruosztály.

Teleky-utcza 3-ik szám, Telefon 172.

PÜSPÖK-FÜRDŐ.

Állandóan tiszta vizű uszoda.
Elsőrendű magyar konyha, valódi hegyi borok. Naponta frissen csapolt elsőrendű kőbányai „Polgári sör“. A vendégeket Dankó Kálmán szegedi zenekara szórakoztatja.
Mérsékelt áru kényelmes szobák. Minél számosabb látogatást kér:
DANCS ISTVÁN
bérlelő.

Ungváry és Tokai

Bankbizományi birtok-
vásárlási, eladási és
erdő becslési irodája

RÁKÓCZI-UT 10. SZAM.

Helybeli és vidéki telefonszám 725.

Hallatlan olcsó árban
szállít!

Nemes Károly

épület- és műbútor-asztalos
N.-Várad, Beöthy Ödön-utca 47.

Ebédlő-,
háló-,
konyha-,
cseléd- és
előszoba

berendezéseket. Író-asztalok igen
jutányosan kaphatók.

Épület munkákra
költségvetés díjtalan.

Levelekre válasz.

Oltott mész

Bükkfa parkett, cementáru,
cserép, fedéllemez, gipsz, nád,
csatornázás, aszfaltozás stb.

Kondor Dezső

Nagyvárad, Nagypiac-tér 1. Telefon 969.

A BIHARMEGYEI GAZDÁK ÁRU- ÉS
HITELINTÉZETE RÉSZV.-TÁRSASÁG
sertéshizlaldájában

az összes f. évi trágya eladó.
Értekezhetni a részvénytársaság iro-
dájában **Nagypiac-tér, Andrényi-ház.**

LENGYEL JÓZSEF

épület- és díszmű-bádogos, vízvezeték-, fürdő-
szoba- és szagtalan angol klozet berendező
elfogad

házak, tornyok, kastélyok
állandó jókarban tartását

Költségvetéssel egy helyben, mint vidékre
díjtalanul szolgál.

Bádogos és szerelő telep:

Beöthy Ödön-utca 78. sz.

Helyi és vidéki telefon 338. szám.

Kincset ér

a TORDY-féle

Hollandi 3 király tea, mivel nemcsak
hashajtó, hanem
együttal étvágy-
javító, gyomortisztító, emésztést elősegítő, bélműkö-
dést szabályozó, nemkülönb a legmakacsabb gyó-
mor bajon is segít. Csomagja (kbl. 10-12-szeri hasz-
nálatra) 80 fillér.

Minden gyógytárban kapható.

Sarkady és Szánthó TORONYÓRA GYÁRA

Nagyvárad, Damjanits-utca 30.

Ajánlja 1 héten egy-
szer felhuzandó és 1
napban egyszer felhu-
zandó toronyóráit
„szegecs” és „szabad-
lengésű” járattal, réz
kerekekkel. Olcsó árak.

TÖBB ÉVI JÓTÁLLÁS.

Villanyerő
berendezés.

Arjegyzék kívánatra.
Saját ház.

HRITZ ANTAL

cukrászdája Nagyvárad, Széles-utca

BALOGH-féle házban.

Elfogadok minden alkalomra cukrász süte-
mények (különlegességek) elkészítését jutá-
nyos árban, ugyszintén kapható naponta
kitűnő minőségű fagyalt és jegeskávé is.
Megrendeléseket házhoz szállítok. :-:

TELEFON 12-67.

Nagyvárad város VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Ertesítjük a t. közönséget, hogy a
Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzó-
lámpák nagy raktára **legolcsóbb áron** a
közönség rendelkezésére áll. Telefon rende-
lésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeletos szolgálat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világi-
tási és erőátviteli berendezé-
sek felszerelését.

Csillárok,

ívlámpák

állandóan nagy választékban kap-
hatók.

Villamos motorok

1/2 lóerőtől minien nagyságban.

Főszerező telefonja 55. sz.

Kovács Zsigmond

műasztalos

géperőre berendezett

ipartelepe

Szacsvey-utca 70. sz.

Telefon 10-87.

„STANDARD“ TÁRSASÁG VEGYÉSZETI GYÁR

BUDAPEST, IV. MAGYAR-UTCZA 44. SZ.

Poloska, moly és egyéb féregirtást egy évi jótállással vállalunk vidéken is.

Poloska és egyéb féreg irtáshoz ajánljuk szabadalmazott gázfejlesztő anyagunkat, melynek egyszerű alkalmazásával a poloskától végleg megszabadulhat,

1 szobára elegendő anyag 5 koronába kerül.

Feltétlen biztos hatású sváb és ruszni irtószer kilója 4 korona.

Légvirtó folyadék és por kilója 4 korona.

Patkány és egérirtáshoz ajánljuk patkány és egér-tífusz-bacilust. A 20. század legmegbízhatóbb patkány és egérirtó szere, csak patkányt és egeret öl meg, emberre vagy állatra nem veszedelmes, tehát mindenütt elhelyezhető. A patkány és egér-tífusz bacilus árai:

1 kis adag 2-300 patkány kiirtására 6 K
1 nagy „ 3-600 „ „ 12 K

Tisztelettel értesitem a n. é. vevő közönséget, hogy a **Teszler Simon posztó kereskedőt**

kiegyeztettem, a **csődtömeget átvettem és azt rendkívüli leszállított áron kiárusítom.**

A csődtömeg a következőket tartalmazza: lüszter-, angol-, scott- és honi divatszöveteket. Fekete- és kék kamgárnokat, női costum divatelméket, mellényeket, schiffonokat, bélésarukat, **szabókellékeket** és mindezen árukat **gyári áron alul kiárusítom** u. m.:

egy teljes öltönynek való 3 mtr. már . . . . . K 02.40
« « « « jobb minős. div. 3 mtr. K 06.60
« « « « finomabb « « 3 « K 12.—
« « « « angol divat 3 « K 19.—
« « « « legfinomabb « . . . « K 28.—

a fekete- és kék kamgárnokat ugyan ilyen gyári áron alul

jóval olcsóbban lesznek kiárusítva. Egyben ajánlom a n. é. vevőközönségnek az összes raktáromban levő szövetekhez a hozzávalókat, azaz a szabókellékeket a legfinomabb kivitelben, a legolcsóbb áron, u. m.:

egy már nagyon jó hozzávaló . . . . . K 4.50
« finomabb « . . . . . K 5.50
« egész finomabb « . . . . . K 7.—
fekete szalonhoz legfin. « . . . . K 8.—

Minthogy az üzlethelyiséget november 1-én át kell adnom, tisztelettel kérem a n. é. közönséget mielőbb egy próba bevásárlással megtisztelni. Teljes tisztelettel

Schwarz Kálmán és Teszler Simon

Zöldfa-utca 21. sz.

JÉGSZEKRÉNYEK, FAGYLALT-GÉPEK, PERMETEZŐK

legnagyobb választékban **TARSOLY és RISZTÓ** különlegességek vaskereskedésében
Telefon 390. Nagyvárad, Rákóci-ut. Telefon 390.